

Socjologia i metodologia badań społecznych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Socjologia i metodologia badań społecznych
Kod przedmiotu	04.4-WZS-TiRP-SMBS
Wydział	Wydział Nauk Biologicznych
Kierunek	Turystyka i rekreacja
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr Agnieszka Gandecka

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	18	1,2	Egzamin
Ćwiczenia	20	1,33	12	0,8	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	10	0,67	6	0,4	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest stworzenie możliwości uzyskania wiedzy, która umożliwi prawidłowe posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu socjologii i będzie podstawą orientacji w zakresie głównych kierunków w historii myśli socjologicznej i współczesnej socjologii. Dodatkowym zamiarem jest stworzenie warunków do nabycia umiejętności dostrzegania różnych zjawisk i procesów zachodzących w społeczeństwie oraz umiejętności ich diagnozowania i analizowania. Celem kształcenia jest: zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami, metodami i kierunkami rozwoju socjologii; kształtowanie „wyobraźni” socjologicznej i umiejętności podstawowej analizy współcześnie zachodzących w przestrzeni społecznej zdarzeń; kształtowanie postaw odpowiedzialności za stan społeczeństwa oraz uświadomienie konieczności zachowania zasad etyki w badaniach społecznych.

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość wiedzy o społeczeństwie na poziomie szkoły średniej

Zakres tematyczny

WYKŁAD

- Socjologia i inne nauki społeczne: etapy rozwoju socjologii, socjologia wśród nauk społecznych, przedmiot badań socjologicznych, główne teorie socjologiczne, funkcje socjologii.
- Podstawowe kategorie pojęciowe socjologii: natura a kultura, wpływ kultury na życie społeczne, socjalizacja i wychowanie, instytucje wychowania, socjologiczne ujęcie osobowości (składniki osobowości społecznej).
- Kształtowanie się więzi społecznych: podstawy życia społecznego, aspekt społeczno-geograficzny życia zbiorowego ludzi, podstawowe komponenty więzi społecznej, instytucje społeczne i system kontroli społecznej.
- Zbiorowości i grupy społeczne: zbiorowość społeczna i jej rodzaje, grupa społeczna jako przedmiot zainteresowania socjologii, komponenty grupy społecznej, rodzaje grup społecznych.
- Rodzina jako przedmiot badań socjologicznych: rodzina jako grupa i instytucja społeczna, etapy rozwoju rodziny, typologie rodzin, funkcje i dysfunkcje rodziny. Style życia rodzin polskich.
- Społeczeństwo w ujęciu strukturalnym: z czego składa się społeczeństwo? Typy społeczeństw – różne koncepcje teoretyczne.
- Makrostruktura społeczna: dynamika zmian struktury społecznej, klasyczne koncepcje ujmowania struktury społecznej, źródła konfliktów społecznych – formy walki i rozwiązywania konfliktów.
- Mechanizmy zmiany społecznej. Dyfuzja kulturowa, zmiany w sferze wartości, zmiany w sferze gospodarczej. Etapy formowania się społeczeństw.
- Paradygmaty w socjologii. Teoria strukturalno-funkcjonalna, konfliktowa, interakcyjna.

10. Metody i techniki badań socjologicznych: specyfika i cele empirycznych badań socjologicznych. Procedura projektowania badań socjologicznych. Pojęcie metody i zasady jej wyboru do badań. Metody badawcze i ich charakterystyka.
11. Co powinien zawierać i uwzględniać projekt badań? Co to jest i jaki jest sens poznawczy hipotezy naukowej?
12. Jakie są kryteria podziału technik zdobywania materiałów badawczych? Techniki badawcze (obserwacja, wywiad, ankieta, badanie dokumentów) i właściwe im narzędzia badawcze.
13. Projekt badawczy z zastosowaniem wizualnych technik obserwacji: cel i zakres badania, próba i harmonogram badań, przeprowadzenie i opracowanie wyników badań, opracowanie raportu z badań i jego prezentacja.

ĆWICZENIA

1. Człowiek w społeczeństwie: istota życia społecznego, koncepcja pojmowania jednostki ludzkiej. Kulturowe, społeczne i psychospołeczne czynniki różnicujące ludzi. Mentalność indywidualna i społeczna, mentalność jako przejaw normatywności, mentalność jako bariera rozwoju społeczeństwa.
2. Osobowość społeczna: socjologiczna koncepcja osobowości, temperament jako podstawa wyróżniania typów osobowości, typologie osobowości.
3. Dynamika zachowań społecznych człowieka (potrzeby – wartości – postawy): koncepcje potrzeb, wartości i ich rodzaje. Postawy i ich komponenty, rodzaje postaw, uwarunkowania społeczno-kulturowe zmiany postaw. Metody badania postaw społecznych.
4. Kultura i jej wpływ na życie społeczne: definicje i składniki kultury, podmiot kultury, dobro kulturowe, atrybutywne i dystrybutywne aspekty kultury, kultura a cywilizacja – kultura masowa. Metody badań uczestnictwa w kulturze (turystyka jako forma uczestnictwa w kulturze).
5. Komunikacja interpersonalna – komunikowanie społeczne: interakcja jako wymiana intersubiektywna, interakcja społeczna jako komunikacja, teoria interakcji społecznych, komunikacja interpersonalna społeczeństwie informacyjnym, socjologiczne zasady perswazji i ich zastosowanie do budowania relacji grupowych, kultura globalna – modele komunikowania. Nowe media – nowa gospodarka turystyczna.

WARSZTAT

warsztat badawczy w socjologii i jego praktyczne zastosowanie w diagnozowaniu wybranego aspektu życia społecznego

Metody kształcenia

Student uczestniczy w wykładach (typu informacyjnego – z wykorzystaniem technik multimedialnych oraz typu problemowego o charakterze interakcyjnym), przygotowuje prezentację dotyczącą wybranego etapu historii myśli socjologicznej, uczestniczy w ćwiczeniach, które mają formę warsztatu badawczego, czyta i analizuje samodzielnie wskazaną literaturę przedmiotu oraz przygotowuje samodzielnie projekt badań sondażowych we wskazanym zakresie.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Ma świadomość konieczności zachowania zasad etyki w badaniach społecznych	K_U22	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja	- Ćwiczenia - Warsztaty
Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu socjologii w systemie nauk społecznych oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej tej dyscypliny wiedzy. Zna podstawową terminologię socjologii.	K_W02	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Ćwiczenia - Warsztaty
Ma podstawową wiedzę o wpływie kultury na życie społeczne	- K_W01 - K_W17	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Ćwiczenia
Zna i rozumie podstawowe metody analizy w badaniach społecznych	- K_W02 - K_W06 - K_U02	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Warsztaty
Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury społecznej i kształtowania się więzi społecznych	K_W02	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Ćwiczenia
Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju społeczno – kulturowego społeczeństwa i teoriach go wyjaśniających	K_W02	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Ma umiejętność podstawowej analizy wydarzeń zachodzących w Polsce, Europie i na Świecie	- K_W02 - K_U01	praca kontrolna	- Ćwiczenia - Warsztaty
Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego	K_K05	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja	- Ćwiczenia - Warsztaty

Warunki zaliczenia

Ocena ostateczna ustalona jest na podstawie końcowej oceny z ćwiczeń, zajęć warsztatowych i egzaminu pisemnego obejmującego treści wykładu, literatury obowiązkowej oraz umiejętności praktycznych kształtowanych w ramach ćwiczeń i warsztatów. Maksymalna ocena z ćwiczeń wynosi 30 punktów, maksymalna ocena zajęć warsztatowych wynosi 20 punktów (oceniany jest raport). Maksymalna ocena z egzaminu wynosi 50 punktów (minimalna ocena dająca zaliczenie egzaminu to 30 punktów). Ustalenie oceny końcowej możliwe jest tylko w przypadku zaliczenia ćwiczeń oraz zdania egzaminu. Student może uzyskać maksymalnie 100 punktów [≤ 50 = ndst.; 51-60 = dst.; 61-70 dst plus; 71-80 = db; 81-90 = db plus; 91-100 = bdb]

Literatura podstawowa

1. Podgórski R.A., Metodologia badań socjologicznych. Kompendium wiedzy metodologicznej dla studentów, Ofic. Wyd. Branta, Bydgoszcz-Olsztyn 2007
2. Podgórski R.A., Socjologia. Mikrostruktury, Ofic. Wyd. Branta, Bydgoszcz-Olsztyn 2008
3. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa 2003
4. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wyd. „Znak”, Kraków 2002
5. Turner J.H., Socjologia. Koncepcje i ich zastosowania, Zysk i ska, Poznań 2002
6. Turowski J., Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Wyd. TN KUL, Lublin 1994
7. Malcolm D., Post-Truth Society? An Eliasian Sociological Analysis of Knowledge in the 21st Century, 2021

Literatura uzupełniająca

1. Szczepański J., Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1971
2. Turner J. H., Struktura teorii socjologicznej, Warszawa 2010
3. Sołoma L., Metody i techniki badań socjologicznych: wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2009
4. Wybrane artykuły ze strony: <https://journals.sagepub.com/home/soc>

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Agnieszka Gandecka (ostatnia modyfikacja: 07-06-2021 21:42)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ